

Behandlingsalgoritme for akutt svimmelhet

Akutt svimmelhet - AVS

Akutt innsettende vertigo som er kontinuerlig, med kvalme/ oppkast, falltendens, nystagmus

I mottak:

P vurderes av nevrolog/LIS lege som gjør nevrologisk undersøkelse inkl. HINTS med Frenzels brille. Konfererer med vakthavende overlege (bakvakt)

	Undersøkelse	Vestibularisnevritt	Hjerneslag
HI	Hodeimpulstest	Positiv	Negativ
NT	Nystagmus	Primær horisontal-rotatorisk. Øker ved blikk i retning av rask fase Ikke retningsskiftende Dempes ved blikkfiksasjon	Primær vertikal, eller rotatorisk. Endrer retning ved sideblikk Dempes i liten grad ved blikkfiksasjon
S	Vertikal skjeling	Negativ: Ingen vertikal justering av øyet	Positiv: Vertikal justering av øyet
+	Nyoppstått hørselstap el. nevrologiske utfall	Nei	ja
+	Kan sitte/stå uten støtte	ja	nei

Hvis alle de fem kriteriene er tilstede

Hvis minst en av de fem kriteriene er tilstede

Henvise ØNH tilsyn
Ved mistanke om perifer årsak+
- hørselsendringer
- trykk eller smerter i ørene
- tidligere øreproblemer
- tinnitus
Vurderes på vakttid

Mistenk vestibularisnevritt
- Prednisolon 1mg/kg
- Informasjon
- Vestibulære øvelser
- MR kan vente

- Ved behov for innleggelse overføres P til ØNH sengepost

Mistenk hjerneslag

Henvise fysio/vertigopoliklinikk

Episodisk svimmelhet

Ved episodisk svimmelhet som er stillingsavhengig, utføres posisjonstester for BPPV, benign paroksysmal posisjonsvertigo.

Presisering: ved funn av spontannystagmus dreier det seg **ikke** om episodisk vertigo og man skal **ikke** mistenke BPPV.

Henvise ØNH tilsyn

Ved mistanke om perifer årsak +
- hørselsendringer
- trykk eller smerter i ørene
- tidligere øreproblemer
- tinnitus

Hvis episodisk svimmelhet er spontant oppstått og **ikke** er stillingsavhengig, og P har risikofaktorer for hjerneslag

Mistenk TIA

Undersøkelse	Tolkning	+ Nystagmus og vertigo	Manøver
gjennomføres etter at pasienten har sittet oppreist i minst 15 min.			
Dix hallpikes for vertikale bueganger: P sitter oppreist med hodet rotert 45 grader til siden du skal teste. P legges ned på ryggen med nakken ekstendert i 20-30 gr. Observer for nystagmus og spør etter vertigo	Affisert bakre buegang: Nystagmus er oppadslående (mot øyelokk) og torsjonell til affisert side Affisert fremre buegang: Nystagmus er nedadslående og torsjonell til affisert side.		Epley's manøver P i sittende med hodet rotert 45 gr. mot affisert side. P legges ned med øret på affisert side ca. 30 grader under horisontal. Hold 30 sek. Roter 90 grader mot motsatt side. Hold 30 sek. Dreie ytterligere 90 gr. Dvs. over i sideliggende med haken litt inn og nesen ned mot gulvet. Hold 30 sek. Opp med støtte og hodet fortsatt rotert mot ikke- affisert side.
Rolltest for horisontale bueganger P i rygliggende med nakken flektert i 30 gr. Hodet roteres 90 gr. fra nøytralstilling mot siden du vil teste. Observer for nystagmus og spør etter vertigo Gjenta til motsatt side.	Ved pos test ses nystagmus og vertigo ved rolltest i begge retninger. Nystagmus er horisontal geotrop, slår mot bakken, og nystagmus skifter retning etter hvilken retning hodet roteres mot. Mest kraftig nystagmus og vertigo når sykt øre vender ned.		BBQ Roll/Lemperts roll P ligger på rygg med nakken 30 gr. flektert (hodet på pute) Hodet roteres 90 gr. til affisert side. Hold 30 sek. i hver posisjon. Rotere deretter 90 gr. til midtlinjen. Rotere så 90 gr. til uaffisert side. Roter 90gr. til pannen vender ned i benken (lett flektert nakke). Roter 90 gr. til affiser øret ned. Pas. setter seg opp med nøytral nakkestilling og støtte bak.

Hvis positive posisjonstester

Henvise fysio/vertigopoliklinikk

Kontinuerlig svimmelhet uten nystagmus (vurdert med Frenzelsbrille)

Hvis hyperakutt start og ingen tegn til andre årsaker og P ikke har evne til å sitte/stå uten støtte .

Mistenk hjerneslag

Andre årsaker til svimmelhet

Migrene
MS
Epilepsi
Menieres
Perilymfatisk fistel
Buegangsdehiscens
Vestibulær paroksysmi
Hjerterytmeforstyrrelse
Ortostatisk hypotensjon
Hormonelle årsaker
Ørhet («dizziness»)
Medisinske årsaker
Ustøhet beskrevet som svimmelhet